

۱۱۸

جابر بن عبدالله انصاری

اولین زائر امام حسین علیہ السلام

مہدی آقابابائی

مشخصات کتاب :

نام کتاب : جابر بن عبدالله انصاری ، اولین زائر امام حسین علیہ السلام
 ناشر : مهدی آقابابایی
 ناشر: نورالحیات
 چاپ : اول
 سال : ۱۳۹۸
 قطع و صفحه : ۲۱۱ صفحه رقی
 قیمت : ۳۲۰۰۰ تومان

سرشناسه	: آقابابایی، مهدی، ۱۳۶۲
عنوان و نام پدیدآور	: جابر بن عبدالله انصاری اولین زائر امام حسین علیه السلام / مهدی آقابابایی.
مشخصات نشر	: اصفهان: نورالحیات، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۲۱۱ ص.؛ ۵/۱۴×۲۱/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۴۵۲-۴-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: جابر بن عبدالله انصاری، ۱۶ قبل از هجرت - ۷۸ ق.
موضوع	: صحابه -- سرگذشتنامه
موضوع	: -- Companions -- Muhammad, Prophet, d. ۶۳۲ Biography
رده بندی کنگره	: BP۳۲/۵
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۹۲۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۹۴۷۸۴۶

فهرست مطالب

۷	مقدمه:
۱۵	فصل اول: سرگذشت‌های سازنده جابر رضی اللہ عنہ
۱۷	۱. شنیدن عیت جابر رضی اللہ عنہ
۲۰	۲. پدر و مادر جابر بن عبدالله رضی اللہ عنہ
۲۱	۳. شهادت و ایثار جابر رضی اللہ عنہ و مضور جابر رضی اللہ عنہ در جنگ امد
۲۳	۴. گفتگوی فدا با خدا
۲۵	فصل دوم: جابر رضی اللہ عنہ در محضر رسول خدا صلی اللہ علیہ وسلم
۲۷	۱. بیعت جابر رضی اللہ عنہ با رسول خدا صلی اللہ علیہ وسلم
۲۷	۲. مضور جابر رضی اللہ عنہ در رکاب رسول خدا صلی اللہ علیہ وسلم
۲۸	۳. درس بیزاری از ماکمان تا صالح
۲۹	۴. جابر رضی اللہ عنہ در کنار بستر رسول خدا صلی اللہ علیہ وسلم
۳۳	فصل سوم: جابر رضی اللہ عنہ در محضر حضرت زهرا رضی اللہ عنہا
۳۵	۱. حدیث کساء
۵۹	۲. تمسک به مضرت زهرا و معصومان علیهم السلام
۶۱	فصل چهارم: جابر رضی اللہ عنہ در محضر حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام
۶۵	۱. نظریات جابر رضی اللہ عنہ در مورد مضرت علی علیه السلام
۶۷	۲. مضور جابر رضی اللہ عنہ در محله الوداع
۶۸	۳. حدیث غدیرقم به روایت جابر رضی اللہ عنہ

فصل پنجم: رابطه جابر بن عبدالله انصاری ؓ با امام حسن ؓ	۷۳
فصل ششم: جابر ؓ و امام حسین ؓ	۷۹
یاد امام حسین ؓ در روز عاشورا از جابر ؓ	۸۱
فصل هفتم: عطیه کیست؟ (عطیه عوفی الکوی مقاومت)	۱۰۷
وحدت	۱۰۸
عائدات عطیه	۱۰۸
مقاصد علم عصر	۱۰۹
استادید و شاگردان	۱۰۹
آثار علمی	۱۱۰
ابعاد شفصیت سیاسی عطیه	۱۱۲
مقاومت عطیه	۱۱۴
فصل هشتم: جابر ؓ در محضر امام سجاد ؓ	۱۱۷
امام سجاد و امام باقر ؓ در خانه جابر ؓ	۱۲۳
فصل نهم: رابطه جابر ؓ با امام محمد باقر ؓ	۱۲۵
مدیث لوح فاطمه ؓ	۱۳۱
شرایط سفت نگهداری امامیث اهل بیت علیهم السلام	۱۳۳
فضائل مضرت زهرا ؓ	۱۴۱
فصل دهم: جابر ؓ در محضر امام صادق ؓ	۱۴۵
فصل یازدهم: حضرت مهدی ؓ از زبان جابر ؓ	۱۵۱
فصل دوازدهم: استواری و وفاداری جابر ؓ	۱۵۶

- فصل سیزدهم: جابر رضی الله عنه فاشر فرهنگ و افکار خاندان نبوت ۱۵۹
- (۱) - مسافرت به شام برای فراگیری یک حدیث ۱۶۱
- فصل چهاردهم: شخصیت علمی جابر رضی الله عنه ۱۶۵
- جابر بن عبدالله انصاری رضی الله عنه از بزرگان در علوم ۱۶۷
- مرگ، پراختفار یا زندگی شیرین ابدی جابر رضی الله عنه ۱۶۸
- فصل پانزدهم: جابر و تفسیر قرآن ۱۷۱
- فصل شانزدهم: منزله جابر درباره شفاعت ۱۹۳
- فصل هفدهم: فرزندان و نوادگان جابر ۱۹۹
- منابع و مأخذ ۲۱۱

قال الله تبارك وتعالى في كتابه الكريم:

«فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُوذُوا فِي سَبِيلِي وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ»

بیک حسین لَبِیک یا داعی الله

بشارت خداوند . حال به مؤمنینی که همیشه در معرض ابتلائات الهی بوده و در این راه سستی از شهر و دیار خود خارج شده و اذیت‌ها را در راه خدا تحمّل نمودند چه کشته و چه کشته شدند مؤیدی بر توفیقات حضرت صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم به ایشان بوده است.

همیشه وقتی صحبت از صحابه رضی اللہ عنہم می‌شود تصویری محدود و حتی منفی از افرادی که غالباً به طمع راست و حکومت و مطامع دنیوی اطراف پیامبران خدا را گرفته در ذهن بعضی افراد پیدا می‌شود که حتی با ترجمه لغوی کلمه صحابه رضی اللہ عنہم زنگاری ندارد که «صحبت» در لغت عبارت از همراهی فکری است الصحبة است الصحبة با قرب ظاهری باشد و مثال او یس قرنی در تاریخ پیامبر گرامی صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم که نادیده رسول خدا صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم او را صحابه خود نامیدند و فرمودند:

«من بوی او یس را از قَرَن (یمن) استشمام می‌نمایم در یمنی

چو با منی پیش منی.»

خود سندی روایی تاریخی بر مدعای ماست افرادی که به تصریح تاریخ و حتی روایات طمعاً اسلام را پذیرفتند صلاحیت نام ظاهری صحابه را هم ندارند و شخصیت‌هایی چون سلمان، مقداد، ابوذر، بلال، صهیب و جابر جز افرادی هستند که لفظاً و معنأً شأنیت این کلمه صحابه را دارا هستند که ایشان از یاران راستین حضرتش مخصوصاً در شدائد خاص و عنده الابتلاء بوده‌اند.

وقتی صحبت از جابر می‌شود ابتداءً شجره طیبه او تداعی می‌شود که پدرش جابر بن عبدالله که جزء نقباء رسول خدا و یاران دیرینه ایشان به حساب می‌آید، جنگ‌ها بود و نهایت شهید پرافتخار جنگ احد است که همراه حضرت حمزه سیدالشهداء علیه السلام در راه دفاع از نام نامی و جان گرامی پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم رزمند اسلام را قطع قطع می‌کردند و این قدر نام احد و شه‌ای احد رزمند بوده و هست که روایت «سبعة سادات اهل الجنة»^۱ در مورد حضرت حمزه علیه السلام تالو دارد و شجره خبیثه معاویه در صدد اطفاء نور این حرم مبارک بعد از ۴۰ سال قصد تخریب حرم احد را به بهانه اب‌رسانی به مدینه اجرایی نمود^۲ که البته قصدش عدم لعن و جسارت به والدینش مخصوصاً هند جگرخوار قاتل حضرت حمزه علیه السلام بود با شکستی مفتضحانه دید وقتی بیل به پای مبارک حضرت حمزه علیه السلام اصابت نمود و خن

۱- «نَحْنُ بَنُو عَبْدِ الْمُطَّلِبِ سَادَاتُ أَهْلِ الْجَنَّةِ أَنَا وَ أَخِي عَلِيٌّ وَ عَمِّي حَمْزَةُ وَ جَعْفَرُ وَ الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنُ وَ فَاطِمَةُ وَ الْمَهْدِيُّ» (کشف الغممه، ج ۲، ص ۴۷۳)

۲- اجساد جاویدان، ص.

فوران زد و این جوشش خون تا امروز باعث رسوایی دشمنان خدا مخصوصاً معاندین خاندان رسالت بوده است.

قلم قاصر است از بیان فضائل شخصیتی چون جابر که روایات ما حب او را ملاک ایمان و بغضش را ملاک کفر معرفی نموده اند.^۱

شخصیتی که سوابقی ارزشمند از زمان رسول خدا صلی الله علیه و آله تا ششمین امام بر حق شیعه مثل نگینی در تاریخ صدر اسلام می درخشد مؤمنی که خود راوی حدیث شریف کساء از محضر پربرکت زهرای اطهر علیها السلام است که اگر جز همین برگ زرین در تاریخ زندگی او نبود که لیاقتِ مطابقت با نبی که شأن نزول آیه تطهیر است را خدا و ائمه علیهم السلام به او داده اند در عظمت شخصیت و روح ملکوتی او در اعلیٰ علیین کافی بود. انسان راسته‌ای که ناقل حدیث لوح اخضر فاطمه علیها السلام که بیان تفصیل ائمه طاهرين از رسول خداست و امام باقر علیه السلام با مطابقت لوح خود و ایشان آبرویی مضاعف به او بخشیدند و خود به نزد جابر رفته که خود گوید ارزش معنوی این انسان ملکوتی است.

چرا باید امثال جابر این قدر حتی نزد دوستانشان غریب باشند که وقتی سؤال شود قبر جابر کجاست؟ کمتر بدانند در حرم بقیع است. آیا این جز کینه و عناد دشمنان اولیاء خدا برای تیره کردن نور نوری است که از محضر ائمه طاهرين علیهم السلام استضاءه نموده و علتی جز دشمنی با خود ۱۴ معصوم ندارد شخصیتی که بیشتر

۱- رسول خدا صلی الله علیه و آله فرموده‌اند: ای جابر! تو از ما هستی، خداوند دشمن بدارد کسی را که با تو دشمنی کند، و دوست بدارد کسی را که با تو دوستی کند. (بهار الانوار، ج ۲۲، ص ۳۴۸).

غزوات و حتی سرایا در محضر پیغمبر و اصحاب جان فشانی نموده و خود جزء شرطة الخمیسی است که برای امیرالمؤمنین علیه السلام جان فشانی می نمودند و نام او در سلسله روایاتی مهم چون حدیث غدیرخم، حدیث منزلت و حدیث ثقلین و حدیث معرفی تفصیلی ائمه از بیان پیامبر اسلام درخشش دارد و بسیاری از اصحاب و حتی خود ائمه علیهم السلام برای اثبات این چنین مطالب اساسی دین به وجود او استدلال نموده اند.

صبری جابر رضی الله عنه با وجود شکنجه های شدید امثال حجاج به یوسف ثقفی در راه دین از لایت امیرالمؤمنین علیه السلام ثابت قدم بود و با عمر پربرکت خود تا سال ۱۰۰ سال هم نقل شده برکات وجودی او به شیعیان عالم کم نظیر است البته با وجود همه این فضائل شاید اولین زائر امام حسین علیه السلام بودن برای او از همه اینها مطالب پربهتر است که:

«ان الحسین مصباح الهدی و سنیمة النجاه» است و پیام «حسین منی

و انا من حسین»

رمز بقا دین با نام مبارک اباعبدالله الحسین علیه السلام باشد رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم به او فرمود:

«یا جابر! زُرْ قَبْرَ الْحُسَيْنِ علیه السلام فَإِنَّ زِيَارَتَهُ تَغْدِلُ مِائَةَ حَبْمَةٍ وَإِنَّ

قَبْرَ الْحُسَيْنِ بِنِ عَلَى تُرْعَةٍ مِنْ تُرْعِ الْجَنَّةِ وَإِنَّ كَرْبِلَا أَرْضُ الْجَنَّةِ»^۱

که زمین کربلا بهشت و قطعه ای از گلستان بهشت است و او با همه شاداند این سفر را به جان می خرد و با عطیه عوفی حرکتی را به

سمت امامش آغاز می‌نماید که امروز آثار آن احياء زیارت میلیون‌ها
اربعینی است که به فرموده امام حسن عسکری علیہ السلام علامت و نشانه
مؤمن نزد خداست^۱ و در ضمن حرکت با شاگرد مکتب اهل
بیت علیهم السلام عطیه به بیان فضائل رسول خدا و اهل بیتش تاکید به
برائت از دشمنان اهل بیت مخصوصاً امام حسین علیہ السلام می‌نماید.

و روایت حدیث از محضر رسول خدا صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم عطیه ثابت می‌کند که
ما در ثواب شهدای کربلا سهیم هر چند همراه ظاهری حضرتش
نبودیم که هر که حمل قومی را دوست دارد از آنها محسوب می‌شود^۲
و پیام همراهی با آن صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم را تا صبح قیامت برای عالمیان اثبات و از
برکات این چنین کمالات و مجاهدت‌های امثال جابر بن عبدالله
انصاری امروز احياء سر اهل بیت در عالم وجود و تاثیر آن تا صبح
قیامت که شاید اربعین و زیارت میلاد و وفات آن بزرگوار از اقصی نقاط عالم به
محضر مبارک سیدالشهدا علیہ السلام یکی از مهمترین آنها بوده باشد.

«وَأَنْ يَرْزُقَنِي طَلَبَ تَارِكٍ مَعَ إِمَامٍ مَنصُورٍ مِنْ أَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم»

۱- کامل الزیارات، باب ۲۸، ص ۹۰.

۲- بشارة المصطفی صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم لشيعة المرتضى علیہ السلام، ص ۷۴-۷۵.